

buiten beschouwing laten van het transcript. Echter zal de kamer vervolgens hebben aangegeven dat de waarheidsvinding met betrekking tot het (eigenlijke) passeergesprek niet zwaarder weegt dan het recht op privacy. Verweerster had tegen het buiten beschouwing laten van dat gedeelte van het transcript kunnen aanvoeren dat zij echter gebruik wenste te maken van haar niet-gehoudenheid aan de geheimhoudingsplicht⁶ met betrekking tot hetgeen in het passeergesprek tussen haar en testatrice was besproken, teneinde zich tegen de klacht te verdedigen. Van de kamer zou mogen worden verwacht dat de voorzitter bij het bespreken van de wel of niet (gedeeltelijke) toelaatbaarheid van het transcript aan de toegevoegd notaris, die zonder rechtsbijstand was verschenen, de vraag aan de toegevoegd notaris zou hebben gesteld of zij van bedoeld recht wel of niet gebruik zou willen maken. Uit de beslissing blijkt echter niets daarvan. De kamer had in voorkomend geval een dergelijk beroep dienen toe te wijzen, en dus (ook) dat gedeelte van het transcript toe te laten als bewijsmiddel.

16) De omstandigheid dat ik van mening ben dat de kamer de buiten de vervaltermijn ingekomen klacht niet-ontvankelijk had dienen te verklaren, betekent niet dat uit de beslissing geen (andere) les is te leren. Als er geen stervensgevaar dreigt: neem een time-out van ten minste een paar dagen en zorg dat bij de nadere afspraak voor het passeren van het testament geen kinderen of begeleiders aanwezig zijn.

17) Ten slotte rest de vraag waarom de toegevoegd notaris zo onverstandig is geweest om zonder advocaat ter zitting is verschenen, te meer omdat zij nog geen jaar tevoren een waarschuwing voor een vergelijkbare tekortkoming had gekregen. Juist gelet op het zeker ter zitting besproken verweer over de toelaatbaarheid van het transcript en het mogelijke beroep als aangeduid in het voorlaatste randnummer 15.

Mr. G.L. Maaldrink
Redactielid *Tijdschrift Tuchtrect* (Sdu), eerder advocaat en notaris te Den Haag.

⁶ Zie: art. 94 lid 2 Wna.

16

Oplegging beroepsverbod voor maximale duur

Commissie van Beroep Tuchtrect Banken
2 november 2022, TRB-2022-4581-TC
(mr. A.P.M. van Rijn, mr. F.B. Dementint, mr. Th.J. Kelder)

Noot Mr. N.A. de Leon-van den Berg

Bancair tuchtrect. Verduistering. Integriteit. Beroepsverbod.

[Bankierseed; gedragsregels 1,4 en 7]

Een (voormalig) bankmedewerker, verweerder, heeft door onrechtmatige overboekingen te verrichten zichzelf een bedrag van ongeveer € 195.000,= toegeëigend vanaf de bankrekening van erfgenamen van een (overleden) klant van de bank. Verweerder heeft diverse (frauduleuze) handelingen verricht om ervoor te zorgen dat zijn handelingen voor de erfgenamen en de bank verborgen zouden blijven.

Aan een collega die betrokken was bij een aantal van de onrechtmatige overboekingen, heeft verweerder een bedrag van € 13.000,- overgemaakt (zie «TT» 2023/17, Tuchtcommissie Banken, 27 juli 2022, TRB-2022-4582-TC). Aan deze collega is een beroepsverbod van anderhalf jaar opgelegd.

De Tuchtcommissie heeft geoordeeld dat in deze zaak sprake is van zeer ernstige schendingen van de aan de bankierseed verbonden gedragsregels, doordat verweerder niet kan worden vertrouwd als hij in de uitoefening van zijn functie de beschikking krijgt over geld van klanten. De Tuchtcommissie acht een beroepsverbod voor de duur van 36 maanden passend.

Het dienstverband van verweerder werd reeds beëindigd en de bank deed ook aangifte van verduistering. Uit de beslissing volgt verder dat geleden schade in een civiele procedure op verweerder wordt verhaald. Verweerder is niet verschenen ter gelegenheid van de mondelinge behandeling.

DE ALGEMEEN DIRECTEUR,
benoemd door de Stichting Tuchtrect Banken,
KLAGER,

gemachtigde: de heer F. Demmers, tegen de heer [verweerder], voorheen werkzaam bij [bank], VERWEERDER.

Tuchtcommissie:

1. Het verloop van de procedure

1.1. Op 28 december 2020 is namens [bank] (hierna: de bank) een melding gedaan bij Stichting Tuchtrect Banken. Deze melding heeft betrekking op verweerder, voorheen werkzaam bij de bank.

1.2. Klager heeft naar aanleiding van voornoemde melding een onderzoek ingesteld. Het klachtrapport dat klager naar aanleiding van het onderzoek heeft opgesteld, is bij brief van 31 maart 2022 bij de secretaris van de tuchtcommissie ingediend.

1.3. Op 12 augustus 2022 zijn verweerder en zijn voormalige gemachtigde in een brief, als bijlage verstuurd bij een e-mail, uitgenodigd voor de zitting van 21 september 2022. Ook klager is opgeroepen voor deze zitting.

1.4. Op de zitting van 21 september 2022 heeft de tuchtcommissie de zaak behandeld. Op deze zitting is namens klager zijn gemachtigde verschenen. Verweerder is niet verschenen.

1.5. Klager heeft op de zitting het in het klaagschrift ingenomen standpunt nader toegelicht aan de hand van een pleitnota die bij de stukken is gevoegd.

2. De vaststaande feiten

Op grond van de inhoud van de gedingstukken en aan de hand van het verhandelde ter zitting stelt de tuchtcommissie het volgende vast.

2.1. Verweerder was van 23 augustus 2018 tot 5 augustus 2020 werkzaam bij de bank in de functie van [functie].

2.2. Verweerder heeft op 20 mei 2019 de bankiers-eed als bedoeld in de Regeling eed of belofte financiële sector 2015 afgelegd, en daarbij verklaard zich te houden aan de Gedragsregels Bancaire Sector en de handhaving van die gedragsregels op de wijze als uiteengezet in het Tuchtreglement Bancaire Sector te erkennen.

2.3. Uit onderzoek van de afdeling [onderzoeksafdeling] (hierna: [onderzoeksafdeling]) van de bank is gebleken dat met de [nood pinpas] van verweerder in december 2019 en januari 2020 een totaalbedrag van € 29.270,- aan contant geld is

opgenomen uit betaalautomaten bij filialen van de bank. Een [nood pinpas] is een pinpas met een daaraan gekoppelde rekening van de bank die voor klanten van de bank kan worden gebruikt in noodgevallen. Het saldo op de bijbehorende [nood pinpasrekening] werd telkens op dezelfde dag aangevuld met een overboeking vanaf de bankrekening van erfgenamen van een overleden klant van de bank (hierna: de ervenrekening). De erfgenamen van de klant van de bank bleken voor deze overboekingen geen toestemming en/of opdracht te hebben gegeven. Verweerder heeft voor de geldopnames redenen in het banksysteem ingevoerd die niet overeenstemmen met de waarheid. Daarnaast heeft verweerder in de periode van december 2019 tot en met 15 juli 2020 in totaal 360 keren de ervenrekening geraadpleegd, waarvan meerdere keren buiten kantoor tijden (onder andere 's avonds en 's nachts), terwijl voor deze raadplegingen geen zakelijke aanleiding bestond.

2.4. Verweerder heeft verder op 11 januari 2020 een bedrag van € 9.000,- van de ervenrekening overgeboekt naar een rekeningnummer van een andere bank op naam van een derde. Vervolgens is direct na deze overboeking een bedrag van € 8.000,- contant van de rekening opgenomen. Ook voor deze overboeking hebben de erfgenamen van de klant van de bank geen toestemming en/of opdracht gegeven.

2.5. Daarnaast is verweerder betrokken geweest bij andere onrechtmatige overboekingen vanaf dezelfde ervenrekening. Het gaat daarbij om een totaalbedrag van € 154.722,-, dat door verweerder is overgemaakt naar een bankrekening van een derde, zonder dat daarvoor door de erfgenamen van de klant van de bank toestemming en/of opdracht was gegeven. Van dit bedrag is vervolgens € 82.822,84,- overgemaakt naar de bankrekening van verweerder. Ook is via de rekening van de derde een bedrag van € 13.000 overgemaakt naar een collega van verweerder en naar de partner van deze derde.

2.6. Verweerder heeft op 6 januari 2020 twee door de klant gewenste overboekingen van elk € 90.000,- naar goede doelen in het systeem geplaatst, maar niet doorgevoerd en ook niet laten autoriseren.

2.7. Verweerder heeft bankafschriften van de ervenrekening over de maanden december 2019 en januari 2020 eigenhandig aangepast, onder meer door daarop voornoemde transacties onzichtbaar

te maken, en deze vervalste bankafschriften vervolgens aan de erfgenamen van de klant gezonden. Verder is gebleken dat verweerder in de banksystemen het telefoonnummer van de erfgenamen van de klant heeft gewijzigd met één cijfer, met het oogmerk om contact tussen (andere medewerkers van) de bank en de erfgenamen van de klant te bemoeilijken. Deze aanpassing was onjuist en er was geen opdracht voor gegeven.

2.8. De bank heeft aangifte gedaan tegen verweerder bij de politie en heeft kenbaar gemaakt dat zij de geleden schade zal verhalen op verweerder middels een civielrechtelijke procedure.

2.9. Ook heeft de bank naar aanleiding van de geconstateerde gedragingen het dienstverband van verweerder op 5 augustus 2020 per direct beëindigd. De bank heeft de gegevens van verweerder in het Externe Verwijzingsregister opgenomen.

3. De klacht en de standpunten van partijen

3.1. Klager heeft zich op het standpunt gesteld dat verweerder in strijd met de gedragsregels 1, 3, 4, 6 en 7 van de aan de bankierseed verbonden Gedragsregels Bancaire Sector heeft gehandeld. Klager heeft de tuchtcommissie in overweging gegeven aan verweerder een beroepsverbod voor de duur van 36 maanden op te leggen.

3.2. Op 5 augustus 2020 heeft verweerder in een gesprek bij de bank erkend dat hij opnames met zijn [nood pinpas] heeft gedaan, alleen niet ter hoogte van het eerdergenoemde bedrag. Zijn [nood pinpas] zou ook door andere collega's gebruikt worden en hij deelde ook zijn pincode met hen. Hij gebruikte het geld om diverse schulden mee af te lossen. Een deel van het geld zou tevens naar een collega zijn gegaan, nadat deze de onrechtmatige overboekingen had opgemerkt en daar ook geld voor wilde krijgen. Ook heeft verweerder erkend de rekeningafschriften en het telefoonnummer in het systeem van de bank te hebben aangepast, zonder een daartoe strekkende opdracht. De ervenrekening zou hij telkens hebben geraadpleegd om te kijken of er contact tussen de bank en de klant was geweest.

4. De gronden van de uitspraak

4.1. De tuchtcommissie beoordeelt of het handelen van verweerder in strijd is met de Gedragsregels Bancaire Sector. In deze gedragscode staat, voor zover hier relevant, het volgende vermeld:

1. De bankmedewerker werkt integer en zorgvuldig.

3. De bankmedewerker stelt de belangen van de klant centraal.

4. De bankmedewerker houdt zich aan de wet en andere regels die voor het werk bij de bank gelden.

6. De bankmedewerker is open en eerlijk over zijn of haar gedrag en kent zijn of haar verantwoordelijkheid voor de samenleving.

7. De bankmedewerker draagt bij aan het vertrouwen van de samenleving in de bank.

4.2 De tuchtcommissie is van oordeel dat verweerder de gedragsregels heeft overtreden door onrechtmatige overboekingen te verrichten van een geldbedrag van in totaal ongeveer € 195.000,- vanaf voornoemde ervenrekening. Verweerder heeft diverse keren bedragen van die rekening overgeboekt naar derden, en indirect naar een bankrekening op zijn naam, terwijl hiervoor geen opdracht dan wel toestemming was gegeven. Ook heeft verweerder gelden van de ervenrekening gebruikt ter aanvulling van geldbedragen die met de [nood pinpas] van verweerder bij geldautomaten zijn opgenomen, wederom zonder dat hier enige rechtmatige grond voor was. Door dit handelen heeft verweerder zich geld toeëigend van de erfgenamen waarop hij geen recht had.

4.3 Bovendien heeft verweerder diverse (frauduleuze) handelingen verricht om ervoor te zorgen dat de bewuste transacties voor de (erfgenamen van de) klant en de bank verborgen zouden blijven. Niet alleen heeft hij bankafschriften van de ervenrekening vervalst en vervolgens aan de erfgenamen van de klant gezonden, ook heeft verweerder in de banksystemen onjuiste redenen voor diverse transacties vermeld en het telefoonnummer van de erfgenamen van de klant gewijzigd, zodat de bank hen niet meer eenvoudig kon bereiken.

Verweerder heeft aan een collega, die de fraude van verweerder had ontdekt en betrokken was bij onrechtmatige overboekingen, een bedrag van € 13.000 via de rekening van de derde overgevoerd.

4.4 Dergelijk handelen is niet integer en zowel in strijd met de wet als met de regels die voor het werken bij de bank gelden. Verder schaadt deze handelwijze het vertrouwen dat de samenleving moet kunnen hebben in de bank en haar medewerkers ten zeerste.

4.5 Verweerder heeft naar het oordeel van de tuchtcommissie met zijn handelen de gedragsregels 1, 4 en 7 van de aan de bankierseed verbonden Gedragsregels Bancaire Sector geschonden. Anders dan de Algemeen Directeur is de tuchtcommissie van oordeel dat gedragsregels 3 en 6 niet zijn geschonden. Mede gezien de toelichting op gedragsregel 3 kan die gedragsregel naar het oordeel van de tuchtcommissie niet anders worden uitgelegd dan dat daarin als norm wordt gesteld dat de bankmedewerker in de normale uitoefening van zijn functie de belangen van de klant centraal dient te stellen. Het handelen van verweerder valt echter niet onder die normale uitoefening van zijn functie. Daarnaast ziet gedragsregel 6 onder andere op de houding van verweerder in de (gehele) onderzoeksfase van de bank. Nu verweerder vrijwel onmiddellijk, in het tweede gesprek met de bank, openheid van zaken heeft gegeven over zijn verwijtbare handelen, is de tuchtcommissie van oordeel dat de enkele omstandigheid dat verweerder dat niet in het eerste gesprek met de bank heeft gedaan niet meteen betekent dat hij daarom gedragsregel 6 heeft geschonden.

4.6 Het gaat in deze zaak om zeer ernstige schendingen van de gedragsregels. Verweerder heeft een erg groot bedrag verduisterd, terwijl dat geldbedrag, dat aan (de erfgenamen van) een overleden klant toebehoorde, nota bene bestemd was voor goede doelen. Daarbij heeft verweerder zich van diverse manipulatieve en bedrieglijke handelingen bediend, teneinde zijn kwalijke gedragingen voor de erfgenamen van de klant en de bank verborgen te houden. Verweerder heeft er daardoor blijk van gegeven dat hij niet kan worden vertrouwd als hij in de uitoefening van zijn functie de beschikking krijgt over geld van klanten. Voor deze schendingen acht de tuchtcommissie een beroepsverbod voor de duur van 36 maanden passend.

5. De uitspraak

De tuchtcommissie:

- verklaart de klacht **gegrond**;
- legt aan verweerder de aanwijzing op dat hij gedurende een periode van **36 maanden** niet werkzaam mag zijn in de bancaire sector.

NOOT

Deze annotatie heeft ook betrekking op «TT» 2023/17 (TRB-2022-4582-TC)

1) Voor het eerst in de zeven jaar van haar bestaan heeft de Tuchtcommissie Banken de zwaarste maatregel, een beroepsverbod van 36 maanden, opgelegd¹ wegens een ‘zeer ernstige’ schending van de aan de bankierseed verbonden gedragsregels en wel in de onderhavige zaak.

2) De feiten en omstandigheden van de onderliggende zaak, lijken alle aanleiding te geven voor het oordeel van de Tuchtcommissie dat er sprake is een *zeer ernstige schending* van de norm en het om die reden opleggen van het maximale beroepsverbod in het verlengde van die beoordeling.

3) Meer specifiek heeft de Tuchtcommissie de handelwijze van verweerder rechtstreeks getoetst aan gedragsregels 1, 4 en 7 en oordeelt de Tuchtcommissie dat deze gedragsregels zijn geschonden. Voor de volledigheid vermeld ik dat de betreffende gedragsregels als volgt luiden:

1. *De bankmedewerker werkt integer en zorgvuldig.*

4. *De bankmedewerker houdt zich aan de wet en andere regels die voor het werk bij de bank gelden.*

7. *De bankmedewerker draagt bij aan het vertrouwen van de samenleving in de bank.*

Deze gedragsregels zijn bijzonder algemeen geformuleerd², waardoor de drempel om tot een schending te komen niet heel hoog is.

4) De Tuchtcommissie weegt mee dat verweerder diverse (frauduleuze) handelingen verricht om ervoor te zorgen dat de bewuste transacties voor de (erfgenamen van de) klant en voor de bank verborgen zouden blijven. Daarnaast heeft verweerder aan zijn collega, die de fraude van ver-

1 Persbericht van 20 december 2022, gepubliceerd op de www.tuchtrechtbanken.nl, geraadpleegd op 11 januari 2023.

2 Soeharno, J.E. ‘Tucht recht banken: tegen het doorrollen van ‘rotte appels’, *TvFR*, nr 11, november 2020, pag. 8.

weerder had ontdekt en betrokken was bij onrechtmatige overboekingen, een bedrag van € 13.000 via de rekening van een derde overgeeft.

5) Deze handelwijze schaadt het vertrouwen van de samenleving in de bank en diens medewerkers en dit betreft in mijn opinie de kern van de 'bancaire ethiek' zoals Soeharno³ dat noemt. Dat er sprake is van een *zeer* ernstige schending volgt in mijn optiek niet alleen uit het geldbedrag (ongeveer € 195.000,=) dat aan (de erfgenamen van) een overleden klant toebehoorde en welk bedrag bestemd was voor goede doelen, maar ook uit het feit dat er naast ontslag en (strafrechtelijke) aangifte er kennelijk ook een civiele procedure aanhangig is gemaakt om de schade vergoed te krijgen.

6) Daarom is het wat mij betreft opmerkelijk dat die reeds genoemde collega van verweerder voor diens betrokkenheid in deze kwestie een beroepsverbod van 'maar' 18 maanden⁴ opgelegd heeft gekregen. Deze collega heeft medewerking verleend aan vier onrechtmatige overboekingen door twee overboekingen te autoriseren en twee overboekingen in te voeren, terwijl hier geen rechtmatige opdracht dan wel toestemming voor is gegeven door de erfgenamen en heeft voor die medewerking € 13.000 ontvangen.

7) De Tuchtcommissie oordeelt uitdrukkelijk dat het op de weg van verweerder had gelegen om in te grijpen op het moment hij in de gaten had dat het vermoedelijk onrechtmatige overboekingen betrof en dat het van een integer bankmedewerker wordt verwacht dat hij dit meldt bij zijn leidinggevende en/of een vertrouwenspersoon binnen de bank.

8) Deze twee beslissingen («TT» 2023/16 en «TT» 2023/17) van de Tuchtcommissie zien (uiteraard) op individuele gedragingen van twee medewerkers. Desalniettemin roept de beslissing van de Tuchtcommissie bij mij de vraag op waarom er in de zaak van de 'meewerkende collega' niet een zwaardere maatregel is opgelegd dan 18 maanden, terwijl juist deze (voormalig) bankmedewer-

ker niet heeft gehandeld zoals van een integer bankmedewerker mag worden verwacht? Of rechtvaardigt diens 'kleinere' rol de oplegging van de helft van het maximale beroepsverbod, te weten 18 maanden?

9) Het bedrag dat de collega heeft ontvangen voor het 'meewerken' is weliswaar een aanzienlijk lager bedrag dan het totaal verduisterde bedrag van € 195.000,=, maar uit de beslissing wordt niet duidelijk in hoeverre daarin de hoogte van het beroepsverbod van 18 maanden is gelegen of dat het feit dat de collega wel ter gelegenheid van de mondelinge behandeling ter zitting is verschenen voor de tuchtcommissie en, bij monde van zijn gemachtigde, gemotiveerd verweer heeft gevoerd. Ook heeft deze medewerker spijt betuigd over zijn handelen? Zit daarin wellicht het verschil in de duur van het opgelegde beroepsverbod? Dit volgt niet duidelijk uit de beide beslissingen.

10) De uitspraak tegen deze medewerker is gegeven in juli 2022 en aldus vóór de uitspraak tegen de bankmedewerker in de onderhavige zaak en door een andere samenstelling van de Tuchtcommissie. Was een gelijktijdige behandeling door eenzelfde samenstelling van de Tuchtcommissie dan niet meer op zijn plaats geweest?

11) Het bancaire tuchtrecht is in het leven geroepen om gedrag (zo u wilt: 'de bedrijfscultuur') binnen het bankwezen tuchtrechtelijk te kunnen toetsen. Wordt het vertrouwen van de samenleving in het bankwezen niet juist geschaad, doordat een collega van de medewerker, die zich schuldig maakt aan een zeer ernstige schending van de bancaire eed en de daarmee samenhangende gedragsregels weet heeft van deze ernstige schending en dit niet meldt aan de leidinggevende?

12) Nu de zwaarste tuchtrechtelijke maatregel (voor het eerst) is opgelegd, was een nadere motivering met betrekking tot het verschil in duur van het beroepsverbod tussen beide collega's in mijn optiek op zijn plaats geweest. Juist met het oog op de bedrijfscultuur van het bankwezen. Een gemiste kans, wat mij betreft.

Mr. N.A. de Leon-van den Berg
Advocaat bij Advocatenkantoor De Leon en
hoofdredacteur van Tijdschrift Tucht recht.

3 Soeharno, idem, pag. 1.

4 TRB-2022-4582-TC, «TT» 2023/17, afl. 1 p. 140.